

DET NORDISKE BREVET 2014

av statsråd Solveig Horne, Det kongelige barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement

Likestilling gjennom valgfrihet og fleksibilitet!

De nordiske landene er tilstrekkelig like og tilstrekkelig ulike til at det er nyttig å lære av hverandre. Vi står ovenfor mange av de samme likestillingspolitiske utfordringene.

Norge fikk en ny regjering ved Stortingsvalget høsten 2013. For denne regjeringen handler likestilling om like muligheter til deltakelse uavhengig av kjønn, og om rett til å være sjef i eget liv. Vi vil arbeide for de saker som er viktige i kvinner og menns hverdag. Vi er opptatt av kvalitet i barnehage og skole, av gode helsetilbud og at alle skal kunne ferdes trygt i gatene og være trygge i sine hjem. Vi vil arbeide for å heve statusen på typiske kvinneyrker og bekjempe ufrivillig deltid. All form for diskriminering skal aktivt motarbeides.

Målestokken for rettferdighet og likestilling er ikke at alle kvinner eller menn *må* benytte seg av de samme muligheter som foreligger, men at de muligheter som foreligger er like for kvinner og menn. Noen mennesker vil satse på karriere, andre ønsker en roligere arbeidshverdag for å få mer tid til barn, familie eller andre interesser. Begge valg skal respekteres. De aller fleste veksler mellom ulike løsninger i ulike faser av livet. Politikernes oppgave er ikke å bestemme hva som er de beste valgene, men å legge forholdene til rette for at valgene blir ens egne. Jeg er opptatt av at det skal være opp til familien selv hvordan de ønsker å organisere sine liv. Staten bør ikke inn å detaljregulere folks liv i likestillingsnavn.

Politikk er å gjøre de gode valgene mulige, for den enkelte og for familien. Det er blant annet vår oppgave å legge til rette for en politikk som gjør det mulig å kombinere en yrkeskarriere med omsorg for små barn. En god foreldrepengeordning, fleksible arbeidstidsordninger og et godt barnehage tilbud er i så måte avgjørende.

Norge har i 20 år hatt en fedrekvote i foreldrepengeordningen. Denne har bidratt til å endre holdninger til omsorg for små barn og hjemmearbeid. Fedre er mer aktive hjemme enn tidligere. Samtidig mener vi det er uheldig at familier der far av ulike grunner ikke kan ta ut kvoten, mister disse ukene. Det skaper problemer for mange. Regjeringen mener det er viktig å beholde lengden på foreldrepengeordningen, men øker delen av perioden som er til fri fordeling. Dermed blir valgfriheten for foreldrene større, og barn som får tilbringe mest mulig tid med foreldrene, vinnerne.

Kontantstøtten gir også foreldrene større valgfrihet og bedre mulighet til å velge løsninger som passer best for sin familie. Den bidrar til økt fleksibilitet, og til at familier kan få en noe mindre hektisk hverdag. Kontantstøtten kan aldri og er ikke ment, å erstatte en full yrkesinntekt, men kan bidra til mer ro og trygghet for de minste barna. Valget om å bruke kontantstøtten må familiene få ta selv. Regjeringen øker også engangsstøtten ved fødsel, til kvinner uten rett til foreldrepenge, for å styrke disse familiene og barns velferd.

Regjeringen ønsker begge foreldre i arbeid. Samfunnsøkonomisk er det gunstig at både kvinner og menn arbeider og betaler skatt. Egen lønnsinntekt er også avgjørende for muligheten til selvforsørgelse. Jeg har stor respekt for dem som har en fulltidsjobb i en hektisk småbarnsfase. For andre kan det være en god løsning å arbeide redusert for en kortere periode. Jeg er imidlertid bekymret over andelen ufrivillig deltid som er særlig høy i kvinnedominerte yrker. Ufrivillig deltid er en viktig årsak til lønnsforskjeller og mindre pensjonsopptjening. For unge nyutdannende blir det også vanskelig å etablere seg på boligmarkedet. Blir man alene med barn, er det vanskelig å forsørge familien med en deltidslønn.

Som likestillingsminister er jeg opptatt av at vi må ha en fleksibel politikk som legger til rette for ulike familier med ulike behov. Vår oppgave er å bygge ned hindringer som begrenser kvinner og menns valgfrihet. Gutter velger mer tradisjonelt enn jenter når det kommer til utdannings- og yrkesvalg. Derfor må vi også øke mannsperspektivet i likestillingspolitikken. Dersom like mange menn som kvinner i neste generasjon hadde tilpasset yrkeslivet sitt til familielivet, ville nok flere kvinner også ønsket å arbeide heltid. Dette er en utfordring i de fleste nordiske land.